

Inkubátorban keresztelni – lelkészek a kórházi betegágyaknál

Egész Kolozsváron csak két református kórházlelkész dolgozik

DÉZSI ILDIKÓ

Kórházlelkész és kórházi beteg – különleges találkozások ezek – két idegen egymásba kapaszkodása a bizalom kimondott vagy kimondatlan szavain át. Furcsa kettőssége a reményvesztettségére okot adó helyzetnek és a remény táplálásának, ujjlenyomata egy emberközeli világnak, amelyre mindannyiunknak szükségünk lenne, nemcsak a kórházi ágyon. Kevesen vannak, márpedig munkájuk időigényes

Buzogány Emese: előfordul, hogy a beszélgetésből én merítek erőt

– nem holmi kipipálásra váró normafeladat. Emese és Gyöngyi tulajdonképpen kórházi alkalmazottak: egyikük a megyei kórházé, másik az onkológiáé. Vákár István, a Kolozs Megyei Tanács alelnöke elmondta: több mint egy éve kérte a megyei tanácsnál további 8 kórházlelkész alkalmazását, ám erre Bukarestnek is rá kellene bólintania. Az egészségügyi állásokat köztudottan befagyasztották, így előre nem sok esély mutatkozik a kórházlelkészek számának növelésére.

Fehér köpenyben igyekszik felénk a megyei kórház bejáratához Buzogány Emese, aki húsz éve gondos lelkiápolója a kórházban fekvő rászorulóknak.

– Már teológus koromban szerettem emberekkel beszélgetni, megismerni őket, ha gondjuk volt, próbáltam segíteni. Tanulmányaim befejezése után vallásos tanárként dolgoztam addig, míg az akkori püspök, Csiha Kálmán úgy gondolta, alkalmas lennék a kórházi munkára. Elkezdtem a beteglátogatást, és egyre inkább azt éreztem, hogy kegyelmi ajándékot és karizmatot adott ehhez nekem Isten. Sokat jelent számomra, ha úgy érzem, jókor jó helyen vagyok, jó találkozásoknak, beszélgetéseknek lehetek része, és úgy érezhetem, hogy segíteni tudok a rászorulóknak azokban a helyzetekben – mesélt a kezdetekről.

Nagyon sok kórházi beteg válsághelyzetben van, érzelmi-összezavarodott, kétségbeesett, időnként nem látja reálisan a helyzetét. Ilyenkor próbál segíteni a kórházlelkész, tisztázni, más szempontból láttatni a dolgokat. – A beszélgetések során általában hamar kiderül a betegek gondolata, és sokszor megjegyzik: már azzal is segítettem, hogy meghallgattam

őket – mondta Emese. Emellett a kórházlelkész feladatai közé tartozik az igeolvasás és a betegekért való imádkozás is, ami külön megtiszteltetés számára, és hálás Istennek, hogy meghallgatja imádságait. – Ennek számos jelét láthattam már a betegek gyógyulásában, a családi vagy másfajta kapcsolataik rendeződésében, de előfordult már, hogy nem olyan halált adott nekik Isten, amitől rettegtek. Mikor például Kispál Csillát hallgatom, aki ikreket szült néhány hete, akkor lelkieken feltöltődöm. Az ikrek – kislány és kisfiú – 30 hétre születtek, koraszülöttként inkubátorba kerültek válságos állapotuk miatt, a gyomorvérzésen átesett kisfiúnak nem voltak túl jó előrejelzései. Ekkor ajánlottam fel, hogy megkereszteljem őket, amibe rövid gondolkodás után beleegyezett. Érdekes élmény volt inkubátorban keresztelni. A kezem fertőtlenítését követően vízbe mártottam az ujjam, benyúltam az inkubátor ablakocskáján és keresztet rajzoltam a homlokukra, majd arra kértem mindenkit, imádkozzon a családért. Most már egész jól vannak a gyermekek, a kislányt rövidesen felviszik a kórterembe, és ott lehet az anyukával. Sok ilyen esetem volt, mikor éreztem, hogy Isten meghallgatja az imádságomat, és ez örösi ajándék. Nagyon hálás vagyok azért, hogy ilyen élményeim vannak, nem is tudom elképzelni az életemet ilyen Istenre hagyatkozás nélkül – vallotta.

– Nagyon kevés lelkész érzi úgy, hogy végezni tudná ezt a fajta munkát. Valaki bányamunkának, más vakrepülésnek nevezte – mindkét kifejezés illik rá, mert nem tudjuk, mi vár ránk az ajtó mögött. Vegyes a fogadtatás, olykor már a református felekezetűek iránti érdeklődés is felbőszíti a többségi nemzet tagjait, sokszor gúnyolódnak, de az is gyakran előfordul, hogy más felekezetűek kérdeznek rá, amiért ők nem reformátusok, nem foglalkozunk-e velük, ilyenkor is szívesen maradunk beszélgetni – mondta Emese, aki szerint a magyar betegek zöme református, elenyésző számban vannak unitárius felekezetűek, valamint több a katolikus, kevesebb az evangélikus, a neoprotestáns. – Szükség lenne még kórházlelkészre, viszont az egyháznak nincs erre anyagi kerete. Egyes teológusok önkéntesként segítenek, negyedéven kötelező a kórházi lelkigondozás, amikor csoportosan mennek kórházakba, öregotthonokba. Minisztériumi vonalon is lehetetlennek tűnik újabb kórházlelkész alkalmazása. Jeleztük a helyi és megyei hatóságok illetékeseinek is az erre vonatkozó igényt, de egyelőre nincs előrelépés – tette hozzá.

A kórházlelkész csak másodhegedős

Balogh Gyöngyi hat éve dolgozik az onkológián, mégis képes naponta Isten megtartó erejétől vezérelve reményt adni a dagadt betegeknek, akiket csütörtökön esténként istentiszteletre gyűjt össze. – Férjemmel külföldön éltünk öt és fél évet az egyetem elvégzése után, ott csak néhány bibliaóra erejéig végeztem lelkészi munkát, a családra összpontosult az életem. Itthon szükségem volt egy átmeneti időszakra, amíg felzárkóztam ehhez a világhoz, ehhez az élethez. Míg a gyermekeink kisebbek voltak, nem is igazán kerestem nagyon intenzív munkát. A hosszas otthonülés után örültem a kórházi állásnak, bár mindenhol azt hallottam, hogy ezt a munkát nem lehet sokáig bírni – mesélt a kezdetekről.

– Idegen emberekkel találkozom, kapcsolatokat építek, ha nyitottak rá, és egyre inkább azt tapasztalom, hogy kívülállóként csak akkor nyújthatok nekik valamit, ha már nem vagyok számukra idegen, és létrejön egyfajta bizalmi kapcsolat – beszélt a munkájáról. – Változó, hogy mennyire igénylik a kiszolgáltatott élethelyzetben levő betegek a kórházlelkész segítségét. Meghatározza az emberek hozzáállását az egyházi kötődésük, a személyiség típusuk. Ha valakinek rossz tapasztalatai vannak az egyházzal kapcsolatban, akkor nem óhajtja a kórházlelkész jelenlétét, és bár én nem „cipelem a hátamon” az egyházat, elutasítja a közeledésem. Meghatározó, hogy milyen típusú emberek zárkóztak, nyitottak, szeretnek beszélgetni vagy nem, nehezen oldódnak fel, könnyen kapcsolatot teremtenek, van-e téma, amiről beszélgetni. Nagy megtiszteltetés, ha megnyílnak – mesélt a tapasztalatokról.

Formális keretei szerint mindennapi munka a kórházlelkészség, de nem lehet napi nyolc órában végezni már csak azért sem, mert folyamatosan alkalmazkodni kell a kórházi időpontokhoz, orvosi vizitekhez, kezelésekhöz. És mivel az elsődleges cél a testi gyógyítás, a kórházlelkész csak másodhegedős az egészségügyi intézményben.

„Folyamatos élet-halál harc részese vagyok”

– Önmagában az egész munka meghatározza az ember életét, folyamatos élet-halál harc részesevé válik, amikor az onkológiára lép. Nagyon sokat kapok a betegektől, de nagyon sokat el is veszek. Mindenki az életéért küzd, azok ragadnak meg, építenek engem, akiknél megérzem valami másságot a többivel szemben. Abban, ahogy megéli a páciens a betegséget, ahogy Istenbe kapaszkodik, Istenre hagyatkozik, ahogy látom fejlődését a neki kijelölt úton – fogalmazott Gyöngyi. – Mindenki reménykedik, akit az onkológián kezelnek, de én mindig egy más reményről próbálok beszélni nekik, egy Krisztushoz kapcsolódóról. Abban hiszek, hogy az ember, ha meghal is, él, ezt a reményt szeretném valahogy az embereknek tolmácsolni, és az azonos lelki frekvenciájú betegek ezt megérzik. Nem könnyű ez a váltás nekik, mert a reménységük mindig a gyógyulásra néz. Ezt senkitől nem szeretném elvenni, de nem táplállok bennük hamis reményeket. Akinek rákos daganata van, annak óhatatlanul szembe kell néznie azzal, hogy meghalhat. A kérdés ilyenkor az, hogy reménysége túlnéz-e a halálra, vagy csak addig lát, míg lehunytja a szemét. Nem szoktam azzal biztatni a betegeket, hogy meggyógyulnak. Arról beszélek, hogy bármilyen lesz az útjuk, ha hisznek Istenben és megbíznak benne, akkor ott van velük, és semmi nem tudja elszakítani őket ettől a belső kapcsolattól – tette hozzá Gyöngyi.

Ki segít a segítőknek?

– Nem tudok teljesen elvonatkoztatni a munkámtól, és nem is akarok. Különösen délelőttönként jutnak eszembe az előző napi találkozások, és imádkozom a betegekért. Időnként lelkileg megterhelő ez a munka, de sok erőt ad hozzá Isten – beszélt a nehézségekről. – Nagyon fontos számomra a napi áhítat, az igeolvasás és ima, amellyel készülök a szolgálatra. A takarítás és zenehallgatás is kikapcsol, de áhítatos és imádságos könyvek olvasása is segít. Emellett az itthoni jó hangulat megteremtésével a gyerekeim is sokat segítenek – beszélt a feltöltődési lehetőségekről Buzogány Emese. – A betegek elismerése és szeretete megfizethetetlen. Ráéreznek, ha valakiben van empátia, és bizalommal vannak iránta. Nem

is olyan rég mondták nekem: mintha angyal ülne velük a kórteremben. Időnként előfordul, hogy nagyon fáradtan érkezem, és a beszélgetésből én merítek erőt. Valamilyen szintű pszichológiai és emberismeretre is szükség van, de egyre inkább azt tapasztalom: sokkal több hasznát veszem, ha Isten ígését olvasom, mint a pszichológiai szakkönyveket – hangsúlyozta.

– A visszajelzések éltetik az embert, amikor a beteg azt mondja, jó volt a találkozás. Tu-

Balogh Gyöngyi: ebben a munkában nem lehet megöregedni

lajdonképpen lemérhetetlen az ilyen jellegű munka – mondta Balogh Gyöngyi. – Mióta nem keresem az eredményeket, azóta sokkal felszabadultabb vagyok, sokkal inkább tudom önmagam adni. Isten mindig gondoskodik róla, hogy küldjön valamilyen jelet, ami arról tanúskodik, hogy nem volt hiábavaló a munkánk. Szeretem, amikor érzelmileg feltöltődhetek, megteremttem magamban a lelki egyensúlyt, harmóniát, enélkül képtelen vagyok dolgozni, mert bár önmagam adom, nem nyújthatok mást mint feszültséget, békétlenséget, frusztráltságot. Meg kell tanulni elvonatkoztatni, bár teljesen nem lehet elvonatkoztatni ettől a munkától. Lehet meghatározó ebben az is, hogy nő vagyok, és érzelmekkel dolgozom, másképp élem meg a dolgokat, mint egy férfi – hangsúlyozta. – A segítő munkában az ember minél többet ad magából, annál hamarabb kiég, ilyen munkaterületre pedig ez fokozottan érvényes. Én is keresem az utam, megvannak a magam harcai, de azt elmondhatom, hogy nem lehet ebben megöregedni, mert sokat elvesz az élethől – tette hozzá. – Nagyon sokat jelent a családom, a gyermekeim támogatása, tulajdonképpen ez az egyik erőforrásom. Ezenfelül erőt meríthetek a biztos közösségi háttérből, ahol feltöltekem, ahol elmondhatom a munkám kapcsán megélt örömeimet, nehézségeket. Sokszor feltöltözem maguk a betegek is, a belőlük áradó erő. Nemrég találkoztam egy műtétjéből lábadozó unitárius néniel, aki közösségi rendezvények állandó szereplőjeként, a kórházi ágyán szavalt nekem, ami hihetetlen erőforrást jelentett. Az élet apró szépségei előttünk vannak, csak meg kell látni őket – mondta mosolyogva.